

UMĚNÍ VÁLKY

Sun-c'

UMĚNÍ VÁLKY

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Václav Valtr, 2023
Cover and Illustrations © Darek Šušor, 2023
© DOBROVSKÝ s. r. o., 2023

ISBN 978-80-277-3406-1 (pdf)

Sun-c'
UMĚNÍ
VÁLKY

$\frac{1}{4}$
00

přeložil
Václav Valtr

Obsah

	Předmluva	5
I.	Plánování	15
II.	Válčení	21
III.	Plánování útoku	27
IV.	Rozvržení armád	33
V.	Strategická pozice	37
VI.	Prázdné a plné	41
VII.	Střet armád	47
VIII.	Devět eventualit	53
IX.	Pohyby armád	57
X.	Terén	63
XI.	Devět oblastí	69
XII.	Útok ohněm	79
XIII.	Užití špehů	83

Předmluva

Spis *Válečné předpisy pana Suna*, tedy *Sun-c' ping-fa* 孫子兵法, je zřejmě nejznámějším, nejcitovanějším a nejpřekládanějším staročínským dílem z oblasti vojenské taktiky a strategie. Pod názvem *Umění válečné* (přejatým z anglického *Art of War*) byl opakovaně představen v českém jazyce (byť povětšinou v překladu z angličtiny) a přeložen do řady světových jazyků. Text, tradičně připisovaný vojenskému stratégovi Sun Wuovi 孫吳 (544 př. n. l. – 496 př. n. l.) z období dynastie Východní Čou (770 př. n. l. – 221 př. n. l.), patřil do okruhu textů o vojenské strategii, a nejen v Číně náležel po dlouhá staletí ke klasickému kánonu vojenské literatury.

Kniha poskytuje ve třinácti kapitolách ucelený pohled na způsob vedení války – od plánování a zvažování sil přes otázky zásobování a problematiku terénu, jakož i otázky spjaté s politickou strategií, až po praktické rady ohledně konkrétního rozložení sil v daném terénu či užití špehů. Svým jazykem je evidentně spjata s textovou produkcí období Válčících států (476 př. n. l. – 221 př. n. l.), a ačkoliv jde o dílo vojenské, nezapře jisté vazby na tzv. filosofické texty daného období.

Předpokládaným autorem knihy je Sun Wu či Sun-c', tedy pan Sun, služebník krále Che-lü z Wu 闔閭 v období Letopisů (Čchun-čchiou 春秋 – první období dynastie Východní Čou, tradičně datované 770 př. n. l. – 476 př. n. l.). Vzhledem ke stylu a jazyku knihy zaznívaly v průběhu dějin opakovaně námitky, že není tak stará a že pochází až z období následujícího, tedy z období Válčících států. Tyto hlasy se začaly objevovat již od 12. století a v současnosti se obecně předpokládá, že tento text je produktem období Válčících států, nejspíše z 5. století př. n. l. Spojení význačného spisu s nějakou konkrétní historickou postavou bylo poměrně běžnou praxí a o řadě čínských spisů z daného období můžeme odůvodněně předpokládat, že je autoři, jejichž jménem se honosí, nesepsali (jako v případě knih *Meng-c'*, *Čuang-c'*, *Kuan-c'* a dalších) nebo máme pochybnosti, zdali vůbec existovali (případ knihy *Lao-c'*, známé též jako

Tao-te t'ing). Jméno však propůjčovalo knize jistou autoritu, a i když můžeme s úspěchem pochybovat o Sun Wuově autorství, jeho osoba je s tímto dílem nedílně spjatá.

Knihy o vojenské kategorii se v kánonu tradičně řadí do oddílu *c'-pu* 子部, který sdružoval především korpus, který byl později jezuitskými misionáři označován jako „filosofická literatura“. Ačkoliv je zde jistá příbuznost s některými filosofickými problémy v naší tradici, celý oddíl (ve kterém najdeme všechny výše zmiňované knihy připisované různým „mistřům“) měl mnohem širší záběr témat. Tato takzvaná „literatura mistrů“ pokrývala celou řadu témat jako kosmologie, politická věda, ekonomika, sebekultivace, zemědělství, logika, kalendáře a právě také vojenská strategie. V období před 3. stoletím n. l. se tyto vojenské knihy v katalozích císařské knihovny tradičně řadily do oddělené kategorie, ale po zbytek čínských dějin byly řazeny do stejného oddílu jako výše zmíněné knihy.

Vojenští experti v kánonu tradičního čínského písemnictví vystupovali po boku dalších tzv. škol, jako jsou např. konfuciáni, taoisté, legisté a další. Historičta těchto škol je dnes již poměrně odůvodněně zpochybněna. Důkazy, že by v období Válčících států existovaly organizované školy s uceleným myšlenkovým systémem a hierarchickou organizací, máme pouze o škole *žu-če* 儒者 (později pojmenované *konfuciáni*)